

Kaisa Happonen ja Anne Vasko (kuv.): *Mur ja mustikka* (Tammi, 2018)

Omapäisen Mur-karhun ihmettelyt jatkuvat mustikkametsän polulla Ison kanssa. Iso on matkalla perille, ja se on siellä, missä mustikat ovat. Perille on käveltävä suoraan eteenpäin ilman kiemurtelua ja kuperkeikkoja. Pienen karhun eteen tulee kuitenkin niin paljon kaikkea kiinnostavaa, mitä Iso ei huomaa ollenkaan. Kumpi onkaan tärkeämpää: matka vai päämäärä? Kaunis ja eloisa kuvakirja näyttää suuret ja pienet asiat lapsen silmin.

Kenelle? Ilmeikkäät ja selkeät kuvat ihastuttavat pienempiä ja isompia leikki-ikäisiä. Myös lukemaan opettelevan lapsen on helppo seurata sympaattista ja rauhallisesti etenevää tarinaa. Pohdittavaa ja kirjoitettavaa Murin tarinasta löytyy niin alakouluikäisille, nuorille kuin aikuisillekin!

PERILLÄ

”Matka jatkuu, kunnes olemme perillä. Perillä on siellä, missä mustikat ovat.”

Iso tahtoo taivaltaa perille suoraviivaisesti, vailla mutkia tai keskeytyksiä. Ja perille päästään, kun ollaan mustikoiden luona. Minne sinä haluaisit päästä perille? Kerro tai kirjoita oma pieni teksti perille pääsemisestä. Aloita se Kaisa Happonen tavoin: *Perillä on siellä, missä...*

EI

Ei valonsäteissä leijuvia hahtuvia, ei puolikasta kuuta, ei pimeän lepakkoa.

Taivaltaessaan perille Iso ei näe eikä kuule mitään ylimääräistä, kaunistakaan. Lista asioista, joita Iso EI huomaa, on tehokas ja kiehtova tapa kuvata juuri niitä kaikkein kiinnostavimpia juttuja. Kokeillaan!

Mikä voisi olla

- 1) ihana tuoksu?
- 2) mahtava paikka?
- 3) huippukivaa talvessa?
- 4) kiinnostava ötökkä?
- 5) paras asia aamuissa?
- 6) herkullinen maku?
- 7) paras tapa tulla iloiseksi?
- 8) jokin juuri sinun lempivärisesi asia?

Entäpä jos mitään näistä mahtavista asioista ei olisi tai ei huomaisi? Rakenna listaamistasi asioista (osasta tai kaikista) oma ei-tekstisi. Voit halutessasi aloittaa sen jollain näistä:

Sinä päivänä en kaivannut...

Missään ei ollut...

Mitä, jos maailmassa ei olisi...

Miten tekstisi päättyy ei-listan jälkeen? Pohdi ja kokeile!

Samana harjoituksen voi mainiosti tehdä myös käänteisesti! Tällöin listataan aluksi maailman kamalin tuoksu, tylsin paikka, tyhmin sana, pahin asia aamuissa jne. Tämän jälkeen rakennetaan oma ei-teksti juuri listatuista ällötyksistä.

PAIKKA

Mur ja mustikka -kirjan kuvat ovat hurjan upeita. Mukana on useita hyvin maisemallisia aukeamia. Tutkikaa kirjan kuvia ja valitkaa maisemista kiinnostavin. Kertokaa tai kirjoittakaa siitä paikan kuvaus. Mitä kuvassa näkyy? Millaisia värejä sekä suuria ja pieniä yksityiskohtia siitä löytyy? Onko kuvassa aamu, päivä, ilta vai yö. Miksi? Millainen tunnelma kuvan paikassa on?

MUSTIKASTA ON MONEKSI

Kirjallisuudentutkimuksessa motiiviksi kutsutaan kirjassa toistuvaa elementtiä, jolla on merkitystä sekä kirjan rakenteelle että teemalle. Mikä voisi olla *Mur ja mustikka* -kirjan motiivi? No mustikkapa tietysti! Tutkikaa *Mur ja mustikka* -kirjan kuvitusta aina kannesta alkaen. Minkälaisissa rooleissa mustikka on eri kuvissa? Kirjoittakaa mustikan rooleista listamainen teksti, joka voisi alkaa vaikkapa seuraavasti:

Mustikka on kallio.

Mustikka on marja.

Mustikka on kuu.

Silmät ovat kuin mustikat...

TAVUVIIVOJA JA ISOJA KIRJAIMIA

Murista tuntui, ettei perille päästäisi I-KI-NÄ.

Ja sitten se vain tapahtui.

Murin oli PAKKO tehdä se.

Kirjailija Kaisa Happonen käyttää tekstissään monia suuraakkosilla kirjoitettuja sanoja. Yhdessä kohtaa sana *I-KI-NÄ* on myös tavutettu. Oikeastaan isolla kirjoitetut sanat ovat myös kirjan kuvitusta, sillä niiden ulkoasu on selvästi kuvittaja Anne Vaskon käsialaa.

Kokeillaan käyttää suuraakkosia ja tavutusta oman tekstin tehokeinona! Valitse jokin aikaisemmin kirjoittamasi teksti. Muokkaa tekstiäsi kirjoittamalla valitsemiasi sanoja isoilla kirjaimilla ja jotain kenties jopa tavuttaen. Viimeistele tekstisi puhtaalle paperille, ja halutessasi voit myös kuvittaa sen!

JA KUINKAS SITTEN KÄVIKÄÄN

Iso kulki, kulki, kulki.

Kunnes se pysähtyi.

Kääntyi kannoillaan

ja näki.

Mur ja mustikka -kirjan loppu on kiinnostavalla tavalla avoin. Oikeastaan tarinan loppuratkaisun kertookin kuva. Pohtikaa kirjan loppuratkaisua. Mitä Iso näkee? Mistä loppuratkaisussa voisi olla kyse? Niin ja mitä voisikaan tapahtua seuraavaksi? Jatkakaa *Mur*-karhun tarinaa eteenpäin. Mitä Murille voisi tapahtua seuraavaksi? Voisiko siitä syntyä kokonaan uusi kertomus?